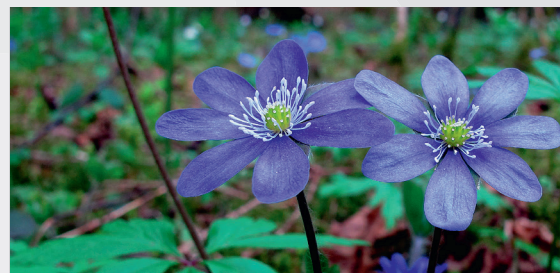

AR KĀJĀM GAR LOJAS KRASTIEM

Lojas atsegums

Zilās vizbulītes (*Hepatica nobilis*)

Atpūtas parks "Rāmkalni"

Foto: Baltic Pictures un Enter Gauja

Maršruts

Loju ne velti dēvē par Klinšupīti. Par spīti šeit baudāmajiem skatiem, Lojas krasti nav tik populāri un tūristu iecienīti kā Braslai vai Amatai. Gar Lojas labo krastu lejus Inčukalna–Valkas (A3) ceļa stiepjas takas, kur nav jāpārvar lielas reljefa starpības. Siltā laikā atsevišķus upes posmus var arī brist (smilšaina, vietām akmeņaina gultne), jo Loja ir ļoti sekla upīte. Šī ir piemērota vieta nūjotājiem un dabas vērotājiem, jo te redzami interesanti augi, putni, kukaiņi un sēnes.

Ieteicamais laiks

Aprīlis – oktobris. Lojas krasti pavasarī priecēs ar ievziediem un vizbulītēm, rudenī – ar krāsainām lapām un krītošo zīļu čabēšanu. Pārgājienu var veikt arī skaistā ziemas dienā.

Maršruta gaita

Atpūtas parks "Rāmkalni" – Loja – Lojas pilskalns – Murjāņu sporta ģimnāzija – "Rāmkalni".

Garums

~ 5 km.

Ilgums

2–3 h ilgs pārgājiens.

Grūtības pakāpe

Viegls.

Ceļa segums

Pie "Rāmkalniem" un galapunktā asfalta segums, tālāk meža ceļi, takas.

Sākums/beigu punkts

24.65910, 57.12462

Atpūtas parks "Rāmkalni", kas atrodas pie Inčukalna–Valkas autoceļa (A3), Gaujas kreisajā krastā pie tilta.

Marķējums

Dabā maršruts nav marķēts.

Attālums no Rīgas

40 km.

Sabiedriskais transports

Maršruts, kur no beigu punkta pašu spēkiem ir jāatgriežas sākumpunktā. Sākuma un galapunktā var atstāt automobili, vai arī izmantot starpposmju autobusu, kas kursē pa Inčukalna – Valkas autoceļu. Autobusa pieturas ("Sēnīte" pirms "Rāmkalniem" Rīgas virzienā un "Internātskola" Valmieras virzienā) ir tuvu starta un finiša punktam. No "Sēnītes" autobusa pieturas līdz "Rāmkalniem" (ap 0,7 km) aizvedīs taciņa, kas izlokas pa Gaujas kreisā krasta sānu gravas augšdaļu (nav jāiet gar autoceļa malu).

Der zināt!

Maršruta veikšanai nepieciešami piemēroti apavi. Vēlama apvidus karte. Pirms gājiena vērts iegriezties "Rāmkalnu" informācijas punktā. Staigājot gar stāvajiem krastiem, esiet uzmanīgi, jo tie pakļauti upes ūdens erozijai! Katrs pats ir atbildīgs par drošību maršruta veikšanas laikā. Glābšanas dienesti: 112.

SERVISS

! | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs

Sigulda, Ausekļa iela 6, 67971335, info@sigulda.lv, www.tourism.sigulda.lv

! | Atpūtas parks "Rāmkalni"

Inčukalna novads, Inčukalna pagasts, "Vītiņkalni", 29100280, info@ramkalni.lv, www.ramkalni.lv

! | Bīriņu pils

Limbažu novads, Vidrižu pagasts, Bīriņi, 64024033, hotel@birinupils.lv, www.birinupils.lv

! | Brīvdienu māja "Vējiņi", Pārgaujas nov., Straupes pag.,

"Vējiņi", 29354189, pazemesezeri@gmail.com, www.pazemesezeri.lv (arī kempings "Paegļi")

G | Baltic Wildlife,

28808440, laura@balticwildlife.eu, www.balticwildlife.eu

APSKATES OBJEKTI

1 | Atpūtas parks "Rāmkalni"

Pieejams plašs aktīvās atpūtas klāsts visiem vecumiem un ģimenēm ar bērniem. Gaujas senlejas stāvajā pamatkrasta nogāzē ir izveidota Baltijā garākā (400 m) rodeļu trase, kas izlokās septiņās virāžās. Pieejama kameršļūkšanas trase, Latvijā izgatavotais "Trakais rotors", ar ko divatā dodas elpu aizraujošā nobraucienā pa stāvo upes krastu un "Lidojošais krēsls", laivu un velosipēdu noma. Pēc aktīvām nodarbēm ieturama maltīte Rāmkalnu **restorānā** vai bistro, bet veikaliņā iepērkami Latvijas zemnieku, mājražotāju un "Rāmkalnu" ceptuvē tapušie gardumi un lauku labumi.

2 | Gaujas senleja

Viena no iespaidīgākajām Baltijas reljefa formām, kuras aizsardzības un saglabāšanas nolūkā izveidots Gaujas nacionālais parks. Gaujas senlejas sākums atrodas pie Abula ietekas Gaujā, bet tās beigu daļa – pie Murjāņiem. Kaut arī savu maksimālo dziļumu (85 m) Gaujas senleja sasniedz pie Siguldas, arī pie "Rāmkalniem" redzami skati ir iespaidīgi. Viena no galvenajām Gaujas un to pieteku krastu dabas un ainaviskām vērtībām un tūristu piesaistēm ir devona perioda smilšakmens atsegumi, kurus tuvākajā apkaimē dēvē par iežiem. Smilšakmens atsegumi ir sastopami arī lielākajā daļā Gaujas pieteku, kuru ielejas un gravas saplūst ar Gaujas senleju. Neliels smilšakmens atsegums (**Rāmkalnu ala**) apskatāms arī Gaujas kreisajā krastā iepretim "Rāmkalnu" rodeļu trasei.

3 | Vecupes

Pirmais gājiena kilometrs ved gar Gaujas vecupēm (takas labajā pusē). Vecupes ir vietas, kur kādreiz tecējuši Gaujas ūdeņi. Straumei izskalojot "īsākus ceļus", vecajās gultnēs vairs nav vērojama regulāra ūdens caurtece. Parasti ūdens apmaiņa daļā no jaunākām vecupēm notiek galvenokārt pavasara palos, kad tās bagātinās ar jauniem ūdens krājumiem. Vecupēs to īpaši hidroloģiskā režīma dēļ ir izveidojušās īpašas augu un dzīvnieku sabiedrības, tādēļ vecupes nereti ir saudzējami un dabas vērotājiem interesanti biotopi. Bieži vecupes savā pārziņā pārņem bebri, kuru darbi ir redzami to krastos.

Pievērs uzmanību! Bebra darbi (grauzumi, dambis) Gaujas vecupē, mežacūku rakumi apkaimes pļavās, baltalkšņu audzes bijušo pļavu vietā, ziemzaļo kosu audzes, žuburotas priedes (augušas klajā vietā), aizaugošanas sausās pļavas.

4 | Loja, arī Loģe, Klinšupīte

26 km garā upīte iztek no Jērkules ezera. Lojas lejtece, kur tās dziļā ieleja saplūst ar Gaujas senleju, vērojami skaisti smilšakmens atsegumi abos upes krastos. No "Rāmkalniem" līdz Murjāņu sporta ģimnāzijai ir ainaviski skaistākais Lojas ielejas posms.

Pievērs uzmanību! Bagātīgas ozolu audzes gar Lojas krastiem un ar ozoliem saistīti biotopi. Atsevišķi ozoli ir sasnieguši lielus izmērus, kas nodrošina dzīvesvidi īpašām kukaiņu un sēņu, t.sk. piepju sugām. Parastās labirintpiepes. Vietām redzamas liela izmēra koku kritālas un sausokņi, ar kuriem saistītas dažādas kukaiņu sugas un gliemeži (t.sk. vārpstingliemeži). Sīļi. Pa ceļam liela izmēra egles, dzeņu un dzilnu "sakalti" koki. Upē koku aizgāzumi (dzīvesvieta paceplītim u.c. sugām), uz zemūdens akmeņiem sarkanās krāsas mikroskopiska sārtalģe – hildebrandija, kas liecina par tīru ūdeni. Uz vecākiem kokiem bagātīgs sūnu un ķērpju klāsts.

5 | Vecā kamaniņu trase

1978. g. tapusi trase, ko cēla kā Murjāņu sporta skolas treniņu vietu, ir savā ziņā unikāla, jo tās konstrukcijas ir veidotas no koka. Trasi cēla kamaniņu braukšanas entuziasti un fanātiķi R. Upatnieka vadībā. Savu nozīmi tā zaudēja pēc Siguldas Bobsleja un kamaniņu trases celtniecības. Līdz mūsdienām saglabāties tikai grausts Lojas stāvajos krastos.

Pievērs uzmanību! Ja uzvedīsies klusi, varbūt redzēsi stirnas. Pavasaros Lojas krastus klāj zilo vizbulīšu un balto vizbulu paklājs. Upes krastu nogāzēs redzama Latvijā samērā reti sastopamā un aizsargājamā daudzgadīgā mēnesene.

6 | Lojas (Kaupiņu, Asegāles) pilskalns

24.68274, 57.146087

Pilskalns nezinātājam ir grūti atpazīstams, jo tā apkaimē ir daudzas izteiktas reljefa formas. Palīgs un orientieris tā meklēšanai būs ap 15 m augsta krauja, kuras apakšējā daļā – Lojas krasta līkumā – izveidojies iespaidīga izmēra dzeltenīgs smilšakmens atsegums. Virs tās atrodas pilskalns, kuru no ziemeļu puses atdala maza strauta dziļā grava.

Pievērs uzmanību! Smilšakmens atsegumi vietām ir pakļauti upes straumes sānu erozijas procesam. Kaut arī relatīvi nenoturīgi, tie ir nozīmīga vieta daudzu augu, ķērpju (t.sk. aizsargājamu), sūnu un kukaiņu dzīvesvide. Lojas atsegumos ligzdo zivju dzenītis. Uz smilšakmens atsegumiem – melnā cistokoleja (aizsargājama), bagātīgas saldskānīšu audzes.

7 | Murjāņi

Murjāņu vārds saistās ar 1965. g. dibināto Murjāņu sporta internātskolu (tagad Murjāņu sporta ģimnāzija), kuras audzēkņi līdztekus dažādiem sporta veidiem iegūst vispārējo vidējo izglītību.

Labirintpiepe (*Daedaleopsis confragosa*)

Lauka maijvabole (*Melolontha melolontha*)